

UCHWAŁA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 23 lutego 1991 r.

w sprawie założeń polityki gospodarczo-społecznej na rok 1991.

1. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, dostrzegając złożoność sytuacji, w jakiej przebiegały prace nad programem gospodarczym na 1991 r., a w szczególności komplikacje wynikające ze zmiany Rządu i niepewność będącą następstwem zmieniających się warunków handlu ze Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich oraz brak ostatecznego porozumienia w sprawie redukcji polskiego zadłużenia, stwierdza z zaniepokojeniem i z troską, że:

- sytuacja gospodarcza Polski pozostaje bardzo trudna. Mimo iż uchwalone zostały wszystkie istotne akty prawne przedłożone przez Rząd, mające służyć realizacji programu stabilizacji gospodarki w roku 1990, rezultaty odbiegają zasadniczo od przewidywań rządowych. Recesja jest dużo głębsza i ma charakter trwały. Również poziom życia głównych grup społeczno-zawodowych (szczególnie pracowników sektora państwowego i rolników) uległ dużo większemu obniżeniu, niż przewidywano. Inflacja została zredukowana, lecz pozostaje na wysokim poziomie. Jakkolwiek realizacja programu przyniosła także zmiany pozytywne (w szczególności zrównoważenie rynku towarów i usług), to jednak narasta społeczny sprzeciw wobec dotychczasowej polityki gospodarczej. Sprzeciw ten, na ogół w pełni uzasadniony pauperyzacją różnych grup zawodowych, może jednak doprowadzić do zablokowania procesu reform gospodarczych. Może też utrudnić zawarcie niezbędnych porozumień z międzynarodowymi organizacjami finansowymi i wierzycielami Polski;
- program gospodarczy Rządu na rok 1991, określony w rządowych założeniach polityki gospodarczo-społecznej na 1991 r., jest niekonkretny i hasłowy. Dokument ten zawiera też niewiele zapowiedzi działań stwarzających realne podstawy do oczekiwań, że rok 1991 przyniesie zasadniczą poprawę sytuacji gospodarczej, a w szczególności radykalne przełamanie recesji. Sprzeciw budzi przyjęcie hipotezy, że recesja może się nawet pogłębić, a mimo to nie wskazuje się na środki, które

należałoby podjąć, gdyby niebezpieczeństwo takie stało się realne;

- obciążenie kosztami kryzysu i modernizacji gospodarki różnych grup społeczno-zawodowych jest nierównomierne. Szczególne ciężary spadły na pracowników zatrudnionych w sektorze państwowym oraz na rolników. Dokumenty rządowe nie wyrażają jasno i przekonująco intencji zmiany tej sytuacji;
- w życiu gospodarczym narastają zjawiska patologiczne. Coraz więcej osób uzyskuje dochody dzięki unikaniu opodatkowania. Działalność o charakterze spekulacyjnym odgrywa wielką rolę, a jednocześnie wynagrodzenia za normalną pracę uległy głębokiemu obniżeniu. Rodzi to zrozumiałe nastroje zniechęcenia i sprzyja rozpowszechnianiu się postaw roszczeniowych. Rząd nie wykazuje energii w zwalczaniu zjawisk patologicznych w gospodarce;
- bezrobocie osiągnęło już bardzo wysoki poziom i w niektórych regionach kraju jest bardzo dolegliwe. Jednocześnie świadczenia budżetu dla bezrobotnych są bardzo wysokie. Dalszy wzrost bezrobocia prowadzić musi nieuchronnie do wzrostu napięć społecznych. W programie Rządu nie została jednak określona aktywna polityka skutecznego przeciwdziałania bezrobociu.

2. Sejm wyraża wolę uporczywego i konsekwentnego kontynuowania w Polsce rynkowej reformy gospodarki. Podstawą tego procesu musi być jednak program gwarantujący minimalizację kosztów społecznych i sprawiedliwe ich rozłożenie, a przede wszystkim przełamanie recesji. Program musi zyskać akceptację społeczną, a następnie powinien być realizowany konsekwentnie. Przedłożone przez Rząd dokumenty programowe nie stwarzają gwarancji kontynuacji reformy zgodnie ze wspomnianymi zasadami.

3. Sejm przypomina Rządowi o swoich wcześniejszych uchwałach dotyczących realizacji programu stabilizacyjnego,

i zwraca uwagę, że w znacznej części nie zostały one wykonane. W szczególności oczekujemy, że Rząd pilnie zrealizuje postanowienie Sejmu dotyczące określenia zobowiązań państwa wobec obywateli. Sejm uznaje, że czas, zakres oraz formy zadośćuczynienia różnorodnym roszczeniom obywateli powinny być uregulowane w specjalnej ustawie, przy czym za kryterium uznania tych roszczeń nie można przyjmować wyłącznie formalnego naruszenia ustaw. Pod uwagę muszą być wzięte względy społecznej sprawiedliwości, a także realne możliwości państwa. Obok zadośćuczynienia obywatelom pozbawionym nieprawnie majątku rozważyć należy możliwość przyznania odpowiednich rekompensat osobom, które w latach pięćdziesiątych wykonywały pracę przymusową, osobom, które oczekiwały na mieszkanie, a ich oszczędności uległy deprecjacji itp. Wydatki zarezerwowane na te cele w ustawie budżetowej na rok 1991 mogą być ponoszone po przyjęciu odpowiednich regulacji ustawowych.

4. Sejm zobowiązuje Rząd do przedłożenia do końca kwietnia br. oceny realizacji programu stabilizacyjnego w roku 1990 i oceny rozwoju sytuacji gospodarczej w pierwszym kwartale br. Sejm zaleca również Rządowi przygotowanie i równoległe przedłożenie skonkretyzowanego i skorygowanego programu polityki gospodarczej na pozostałe kwartały 1991 r. Korekty programu powinny uwzględniać zasady wymienione w uchwale. W szczególności Sejm oczekuje, że skorygowany program stworzy realne gwarancje wzrostu gospodarczego w roku 1991.

5. Sejm oczekuje, że Rząd podejmie wszechstronne i kompleksowe konsultacje ze związkami zawodowymi (i innymi instytucjami reprezentującymi interesy dużych grup społeczno-zawodowych), w których wyniku program polityki gospodarczej uzyska akceptację tych środowisk. Sejm deklaruje współudział i pomoc w procesie uzgadniania interesów oraz formowania programu cieszącego się szerokim poparciem społecznym.